

Bygdalista
i Gausdal

www.bygdalistaigausdal.no

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 08/216	Doknr.: 110
Mottatt: 05 MAI 2008	ASR/SEB
Saksbeh.:	Ark.: 479
Kopi:	Avskr.:

V.Gausdal, 30.april, 2008.

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET,
P.b. 8007, DEP.
0030 Oslo.

Høringsuttalelse: Endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven.
Bestemmelser om bo- og driveplikt.

Viser til høringsdokumentene med høringsfrist 5. mai, 2008.

Gausdal er en av landets største landbrukskommuner. Antallet registrerte gardsbruk er sterkt redusert over en del år. Jordvegen er bortleid- forpaktet, slik at jordbruksarealene er i bruk. Gardsbruk som ikke lenger drives, men hvor jordvegen er i bruk, er i svært liten grad tatt til fritidsboliger. Våningshusene blir brukt til bolig. Noen står tomme og til forfall. Gardsbrukene har ikke hatt mulighet til en økonomisk forsvarlig drift; overskudd på landbruksdriften. Det har ikke vært økonomisk grunnlag for å vedlikeholde driftsbygninger og jordveg, og oppfølging av alle offentlige krav om endringer. Eneste måten å opprettholde et vanlig familiebruk, har medført at minst en,- og i noen tilfeller begge voksne, må ha et lønnet arbeide utenom gardsbruket. Når landbruksdriften går med underskudd, blir slike av skattemyndighetene vurdert som hobbybruk. Ingen utgifter til hverken vedlikehold eller investeringer blir da fradragberettiget.

Bygdalista i Gausdal deler ønsket om at det skal være mulig å bo og drive landbruksnæring i Bygde- Norge. **Men dette kan ikke gjennomføres ved flere tvangstiltak !** Etter Bygdalista i Gausdal's mening, savner det nye regelverket en konsekvensutredning. I avisa Nationen, sto det for en tid siden et innlegg med overskriften: « Fra ille til verre » av Arne Rørå. (Se vedlegg). De vurderinger og analyser som her blir framførte, dekker i det alt vesentlige de synspunkter som Bygdalista i Gausdal også står for.

Bygdalista i Gausdal vil advare mot strengere regler for bo-og driveplikt og er i mot de foreslåtte endringene i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven og endringene i bestemmelser om bo- og driveplikt.

Med vennlig hilsen

Sverre Gran
Sverre Gran, Styreleder Bygdalista i Gausdal.

des 3 v. Gausdal.

Landbruk Distrikt Mat Gründer Rovdyr EU/WTO Trav Mening
Leder Kommentar Ærlig talt Kronikk Seierstads kronikker Replik Leserbrev Debattforum

Til forsiden torsdag 29.04.08

Søk

Tilbake til saken (<http://www.nationen.no/meninger/Kronikk/article3473577.ece>)

Fra ille til verre

"Jeg er redd for at virkemiddelet for å skape levende bygder bidrar til et livat sosialkontor."

Arne Rørå

Publisert 16.04.2008 - 00:05

Landbruks- og matminister Terje Riis-Johansens forslag om å gjøre endringer i konsesjons-, odels- og jordlov, fører til kraftige innstramminger i bo- og driveplikten. Bakgrunnen er hans oppfatning om at boplikten ikke har hatt ønsket effekt. Dette vil Statsråden altså løse ved å skrive ut mer av den medisinen som har vist seg å ikke virke.

De fleste oppfatter det som et privilegium å bo på gården, så hvorfor oppfattes da boplikten som et problem? Den grunnleggende årsaken er at de færreste har et levedyktig utkomme av eiendommen alene. Eieren er som regel avhengig av å ha en jobb utenfor bruket og ønsker naturligvis jobb som samsvarer med utdanning og interesse.

Boplikt er i liten grad et problem på større eiendommer og i bynære strøk. Her snakker vi mer om en borett enn en boplikt. Det er altså først og fremst småbrukerne i de næringsvake delene av landet som rammes. Dette gjelder særlig områder hvor det er vanskelig eller umulig å finne nødvendig tilleggssinntekt til eiendommen.

Konsekvensen er at der barna får problem med å oppfylle boplikten, kommer den gamle generasjonen til å sitte med eiendommen så lenge de lever. I hvert fall lengre enn de egentlig har helse til og ønsker. Dette vil helt åpenbart føre til reduserte investeringer på eiendommen. I mange tilfeller venter man også så lenge som mulig med å løse opp dødsboet for å utsette boplikten. Faktisk ser vi at dødsbo er en voksende eierform.

Uansett hva man måtte mene om aksjeselskap som eierform i landbruket, så bør det være mulig å enes om at dødsbo ikke er en fremtidsrettet eierform, og at en politikk som stimulerer til flere dødsbo neppe kan være sunn for landbruket.

Odelsloven har som formål å sikre at de verdiene familien har skapt gjennom generasjoner skal forbli i familien. Odelsloven står derfor i sterk kontrast til forslaget om å stramme inn boplikten som vil føre til at arvinger vil bli tvunget til å selge slektsgården ut av familien. Jeg kan derfor ikke forstå hvordan noen kan være for odelsloven og samtidig støtte disse endringsforslagene.

Landbrukets organisasjoner har argumentert mot tap av rådighet og svekkelse av eiendomsretten både i forbindelse med et utall av vernesaker og forslag til lover som naturmangfoldloven, ny plan- og bygningslov med mer. Det er da ingen grunn til å akseptere tap av rådighet selv om det kommer pakket inn i en konsesjonslov.

I de næringsvake områdene hvor boplikten kan tvinge familien til å selge slektsgården vil det også være få kjøpere. Strammere boplikt betyr derfor også tap av verdier. Nå har den nye tomtefesteloven nylig ranet landbruket for milliarder. Det er ingen logikk i at landbruket skal akseptere at Landbruks- og matministeren skal bruke konsesjonsloven til å ta fra oss ytterligere verdier.

Å selge slektsgården er et vanskelig valg. Du selger ikke bare til deg selv, men også alle dine etterkommere. En strammere boplikt vil derfor føre til at mange flytter til gården for å sone sin boplikt. Da kan vi oppleve at personer som i sin daglige jobb er en ressurs for samfunnet går over til å bli en belastning dersom de ender opp som arbeidsledige i distriktet.

Dette har en alvorlig menneskelig side. For mange dreier dette seg om en regelrett livskrise som gjerne samtidig rammer en hel familie. Jeg er redd for at virkemiddelet for å skape levende bygder bidrar til et livat sosialkontor. For meg er det ikke balanse mellom det virkemiddelet man nå foreslår for å styrke bosettingen i distriktene og de konsekvensene det fører med seg.

Innstramminger i konsesjons- og odelsloven innebærer innskrenkning av bondens rådighet over egne ressurser og en klar utarming av eiendomsretten. Det er nemlig akkurat det dette dreier seg om. Hvis datteren eller sønnen ikke kan bosette på eiendommen så kan hun eller han ikke overta slektsgården. Staten har da fratatt foreldrene retten til å selge eiendommen til den personen de mener er best skikket til å overta slektsgården.

Det sies mye fint om eiendomsretten og hvor viktig den er for å forvalte våre ressurser. Erfaringen er imidlertid en utvikling i retning av en svekket eiendomsrett. Det er langt fra den stolte selveiende bonden vi leste om i historieboka, han som heiv futen ned fjellsida, til den statshusmannen vi er i ferd med å bli.

Eiendoms- og råderetten over egne ressurser er selve grunnmuren. På dette bygger vi ansvarlig ressursforvaltning og verdiskaping. La oss enes om dette grunnlaget og avvise forslaget om innstramning av boplikt i odels- og konsesjonslov.

Arne Rørå er administrerende direktør i Norskog

Copyright declaration

Innholdet i utskriften er vernet etter åndsverklovens regler. Utskriften er kun til privat bruk og kan ikke benyttes på annen måte. Kopiering eller spredning av innholdet krever avtale med rettighetshaver eller Kopinor.